

Vanhan runon taitajia **MAURA MARTTI'NI**

Tunnetuin Vuokkiniemen Kivijärven kylän runon- ja perinteentaitajista oli Malahvien Ontron naini Maura Marttinen (n. 1835—1926). Muinaisrunoja häneltä on merkitty muistiin kaksitoista, mutta loistavamuistisena kertojana hän tiesi suuret määrät taikoja sekä erityisesti karjanhoitoon liittyviä parannusloitsuja, sananlaskuja, arvoituksia sekä starinoita.

Ontron Mauraa poikkesivat ohimennessään laulattamassa G.F. Rautell 1892 ja kahta vuotta myöhemmin I.K. Inha ja K.F. Karjalainen. Heidän, kiireisten matkalaisten, saalisu- pistui muutama kalevalamittaiseen runoon, mutta mahti ei kuitenkaan mennyt maan rakoon: Mauran runsaat runo- varat kokosi talteen oma poika, vianalaisperinteen suurkerääjä Iivo Marttinen vv. 1892—1919.

Maura oli syntyjään Lesosia, kivijärveläisen Outokkaisen Olokan ja tämän ensimmäisen puolison Jelin tytär. Vuonna 1850 hänet haki naisekseen naapurin poika Marttin'i Ontro vanhaan Malahvien taloon. Kun vanha paikka sitten aikaa myöten kävi kolmelle veljekselle ja heidän perheilleen ahtaaksi, toimitettiin ns. suuri jako. Sen jälkeen Ontro ja Maura "sro- jivat" oman pirttinsä kylän Kostamuksenpuoleiseen päähän.

Suuren, toiselle kymmenelle nousevan lapsilauman äitinä hänen elämänsä parhaat vuodet olivat työtä ja taistelua ka- rua luontoa vastaan. Halla vei viljan, kontio kaatoi lehmän. Vuosikautia perheessä syötiin pettua, kunnes lapset, joista ai- kuiseksi ehti varttua vain neljä, alkoivat hankkia kotiin lei- vänlisuketta.

Maura oli kooltaan pieni, mutta luonteeltaan tulikekäle. Hän piti suuressa arvossa vanhan rahvaan perinnäistapoja se- kä uskomuksia ja noudatti niitä tarkoin omassa elämässään. Vanhauskoisten tapaan hän ei hyväksynyt kahvia (Ka, siinä Jumalan hyvie korvennetah') eikä juonut teetäkään. Suomessa kauppiaina toimivaa poikaansa hän usein moitiskeli tämän siellä oppimista 'riähkähisistä' tavoista, joita olivat mm. parran ajaminen ja henkselien käyttö; viimemainituista kun muodos- tuu selkään risti Jumalan pilkaksi.

Mauran runot ja loitsut liittyivät elimellisesti Vian- Karjalan vanhaan, eheään maailmankuvaan. Ämmöltään Outi Jyrintytär Remsuselta hän oli runonsa oppinut ja tallentanut muistiinsa useiden ennen eläneiden tietäjien taidot. Näistä mainittakoon isoisä Outokkaini (synt. noin 1760), Niskajär- ven Hilatan akka (synt. noin 1800) sekä Törsömön Hilipan akka, joka kuoli 80-vuotiaana vuoden 1860 vaiheilla. Näin Mauran säilyttämät tiedot juonsivat siis juurensa 1700-luvulle saakka.

Maura Marttisen pitkän elämän loppuvaiheisiin — hän siir- tyi tuonilmaisiin 91 vuoden ikäisenä vuonna 1926 — liittyi tiettyä tragiikkaa. Hän jäi kotimieheksi Kivijärveen, kun muu perhe lähti pakomatkalta Suomeen, ja sai vanhoilla päivillä nähdä Karjalan kuohukon viimeisten hyökyaaltojen pyyhkäi- sevän mennessään kaiken sen, mitä hän oli säilyttämisen ar- voisena pitänyt. — SV.

Monipuolinen Ravintola Karelia

Ravintola Karelia Käpylän Karjalatalossa tarjoaa todella monipuolisesti jokaiselle jotakin.

Herkullisesta Karjalaisesta keittiöstämme löydät taidolla ja sydämellä valmistettuja perinneruokia tsupukoista aina karjalanpaistiin.

Käytettävissänne on kaikkiaan neljätoista erilaista ja erikokoista kokoushuonetta ja salia aina 4-400 hengelle.

Kaikki tanssista ja hyvästä musiikista nauttivat ovat tervetulleita tanssi-iltojamme keskiviikkona, perjantaina sekä lauantaina pyörähtelemään parketille tai muuten vain kuuntelemaan elävää musiikkia, jota esittävät toinen toistaan kuuluisimmat yhtyeet ja solistit.

Perinteisen pitopöydän löydät Kareliasta sunnuntaina, jolloin kaikki alle 12-vuotiaat lapset saavat ruokaila ilmaiseksi vanhempiensa seurassa.

**Tervetuloa viihtymään - iloisesti yhdessä -
hyvässä seurassa.**

LAHJAKSI SUOMALAISELLE

**Heimolehti Karjala —
suomalainen lahja
suomalaiselle.**

Lisätietoja os.
Heimolehti KARJALA
Oksasenkatu 8
53100 Lappeenranta 10
Puh. 953-11700/tilaukset